

Diósszilágyi Sámuel két disztichonja Mórához

Móra Ferenc 1927-ben ülte írói pályájának 25 éves évfordulóját. Kis-kunfélegyháza a legnagyobbat adta, amit város nyújthat: nagy fiát díszpolgárrá választotta. Az indítványt Katona János (1867–1956), a tanítóképző nyugalmazott igazgatója terjesztette a közgyűlés elé. A gáncsoskodók fellebbezése átmeneti jogi akadályt jelentett, ezért csak 1929. június 9-én tartották Félegyházán a közgyűlés rendkívüli ünnepi ülését: ezen adták át Mórának a díszpolgárrá választásáról szóló, bőrbe kötött oklevelet. A Daru – akkor már Kinizsi – utcai házat, amelyről úgy tudták, hogy az író szülőháza, emléktáblával jelölték meg.

A Móra család és az író barátai vonattal mentek Szegedről Félegyházára. Érdekes, hogy az ünnepelt a *Díszpolgárság* című tárcájában csak egy személyt, a barátjának nevezett Nyilasy Sándor (1873–1934) festőművészt említi. Vajon miért? Kapcsolatukról csak annyit tudunk, hogy mindketten tagjai voltak a *Nemzeti Megújulás* szoborbizottságának (Szeged [napilap], 1924. február 24.). Nyilasy szegedi emlékkiállításának a katalógusában (1934) a 138. számon szereplő *Két leány* című kép tulajdonosa özv. dr. Móra Ferencné. Lehetséges, hogy a festményt Nyilasy ajándékba adta Mórának.

Diósszilágyi Sámuel (1882–1963) makói kórházi főorvos Móra legszűkebb baráti köréhez tartozott. Gazdag és termékeny életéből néhány hónap Szegednek is jutott: 1962-ben városunkba költözött a leányához, Nagyné Diósszilágyi Évához (1914–2010), a Tisza Lajos körúti Danner-házba. Itt érte a halál. Sírja a makói református ótemetőben van. E rövid cikknek nem lehet célja életútjának a bemutatása, még vázlatosan sem. Az érdeklődőnek a visszatekintés főhajtó kötetait ajánlom (Tóth Ferenc: *Emlékezés Diósszilágyi Sámuelre*. Makó, 1982; *Megidézett emlékeink. Diósszilágyi Sámuel emlékkönyv*. Szerk. Tóth Ferenc. Makó, 2002). Arcképe több helyen megtalálható a *Fotó Homonnai* című, *Egy makói fényképészcsalád hagyatéka* alcímű albumban (Budapest, 1998).

A főorvos maga is írógató ember volt. Hol-

lósy Kornéliáról szóló, úttörő tanulmánya halála után jelent meg (Makó, 1985), de témánkhoz elsősorban két füzetet kívánkozok: *Móra Ferenc a „tiszteletbeli makai”* (Makó, 1935) és *Emlékezés Móra Ferencre* (Makó, 1938). Alig ismert, hogy Diósszilágyi biztos kézzel bánt az időmértékes verssel is. A díszpolgár Mórát köszöntő táviratában két disztichon állott, vagyis az egyik sorban hexameter, a másikban pentameter. Nézzük hát a Mórát köszöntő időmértékes verset:

*Félegyházi hazádnak díszbeli tagja vagy immár,
Házat a szép címhez, a haza juttat-e majd?
Éjjeli laknak, avagy elegendő a pázsitos árok,
Amely a Móra Ferenc utca nevet viseli?*

Két versláb szövegromlása a postai továbbítás vagy az újságírói másolás során (Szegedi Szemle, 1927. június 10.) történhetett. Vettem a bátorságot javítani őket. A második sor (pentameter) „a haza” daktilusi verslábában a verstanilag meg nem indokolható „közhazánk” szó állott. A negyedik sor (pentameter) első verslábából (*Mely a*) hiányzott egy szótag, ezt pótoltam (*Amely*). Hiszem, hogy Diósszilágyi főorvos úr nem haragudna (nem haragszik) érte. (Az *elegendő* szó eredetileg is rövid ö-vel volt írva, így kívánja a versláb. Az *ucca* szóalakot utcára javítottam.)

Az időmértékes verselés Mórától sem állott távol. E helyütt csak a szegedi árvízi emlékversére (1929) hivatkozom, mely négy hexameterből áll (*Petresi töltésnél szilajon áttörve a gátat...*).

Az eredeti, Móra aláírta szövegét 1979-ben találtam meg a Csongrád Megyei Levéltárban, és a *Délmagyarország* július 15-i számában adtam közre.

Szeged városa, bár erősen készülődött rá, a botránnyal fenyegetőző jobboldal miatt nem tartotta meg a Mórát díszpolgárrá választó közgyűlést. Sőt: Tápai Antalnak (1902–1986) a Köz-művelődési palota előtti Móra-szobrát (1939) nem lehetett fölavatni. Erre néhány tíz méterrel odébb és csak 1946-ban került sor...

DR. APRÓ FERENC
művelődéstörténész, Szeged